

**« ЕКОНОМІКА І МЕНЕДЖМЕНТ 2021 :
ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ »**

Індексу людського розвитку отримала індекс, що дорівнює 0.401 та більш ніж удвічі менше, ніж у будь-якої країни першої десятки, становить 700 доларів США [3].

Таблиця 1. Індекс людського розвитку 2021 у топ-10 країнах світу за цим показником [2]

<i>Місце</i>	<i>Країна</i>	<i>Індекс людського розвитку</i>	<i>Населення 2021 (млн. осіб)</i>
1	Норвегія	0.954	5,465,630
2	Швейцарія	0.946	8,715,494
3	Ірландія	0.942	4,982,907
4	Гонконг	0.939	7,552,810
5	Німеччина	0.939	83,900,473
6	Ісландія	0.938	343,353
7	Австралія	0.938	25,788,215
8	Швеція	0.937	10,160,169
9	Сінгапур	0.935	5,896,686
10	Нідерланди	0.933	17,173,099

Країни з високим рівнем розвитку економіки мають високий Індекс людського розвитку. Сформовані політичні та економічні інститути влади формують й соціальну кон'юнктуру всередині країни: довголіття – запорука гідних умов життя та праці, рівень освіти здебільшого формується фінансуванням, що є можливим, завдяки рівню ВНД, сприятливе довкілля (придатна для існування екологічна ситуація в країні). Високий показник людського розвитку є результатом довготривалого всебічного розвитку держави, її економічної, політичної та соціальної сфер.

Список використаних джерел:

1. Тимошенко Л. М. Людський розвиток [Текст] : навч. посіб. / Л. М. Тимошенко, С. Е. Сардак, О. В. Більська. – Д.: Вид-во ДНУ, 2010. – 107 с.
2. Human Development Index (HDI) by Country 2021 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/hdi-by-country>
3. The World Bank Data: GNI per capita, Atlas method (current US\$). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GNP.PCAP.CD?locations=TD>

Завалій Б. Ю., канд. екон. наук Скрипник Н. Є.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ЦИКЛІЧНІСТЬ СВІТОВОГО РОЗВИТКУ ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ
ВИНИКНЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ КРИЗ**

Після подолання періоду глобальної економічної кризи 2008 р. у сучасній практиці сформувалося глибше розуміння економічних криз та циклічності світового розвитку. Циклічність світового розвитку – це закономірне явище ведення світового господарства в умовах реального ринку. Економічна спільнота схильна поділяти

цикли на такі види: великі (тривалістю від 50 до 60 років), середні (близько 10 років) та малі (близько 3-5 років). Наявність циклів пояснює виникнення закономірності виникнення економічних криз, як не спонтанного явища, а послідовно динамічного паттерну ведення господарської діяльності. У свою чергу в структуру економічного циклу входять поняття: криза, депресія, поживлення та піднесення. В еволюції суспільства кризи можна визначити як явище, яке характеризується вираженою нестабільністю та структурними диспропорціями об'ємів попиту і пропозиції, що супроводжується хибким становищем і зростає невизначеність та суперечність (економічна, політична, ідеологічна, тощо). За допомогою статистичних методів аналізу прослідковується емпірична залежність «перегріву» світової економіки від обсягу облікової ставки у доларах США, що пояснює закономірність виникнення економічних криз. Саме через дисбаланс долара як світової резервної валюти у національних економіках виникають фінансові дисбаланси поточних рахунків, що призводить до погіршення загального фону економіки. Це особливо проблематично для країн, що розвиваються. Для них криза може розглядатися як негативний зовнішній ефект, оскільки вони не відповідають за її генерування та походження, але страждають від її несприятливих наслідків, що відображаються в зниженні обсягу виробництва та зайнятості. У середині цих країн вплив на бідні верстви населення буде тривалим, якщо державний апарат вирішить вирізати соціальні витрати через несприятливі економічні та фінансові умови.

Для того, щоб мінімізувати наслідки виникнення економічних криз та стимулювати більш плавний вихід економіки з них, держави розробили антициклічні програми, засновані на просуванні диференційованих грошових заходів (що стосуються динаміки цін та інфляції) та бюджетних заходів (яка спрямована на обсяг бізнесу та покриття дефіциту бюджету шляхом видачі кредитів). Таким чином, залежно від економічної ситуації шляхом фіскальної монетарної та політики держава стимулює або зменшує попит та пропозицію. Антициклічна економічна політика забезпечує стабільність ділових процесів, а також зменшує негативні наслідки економічних циклів, оскільки вона базується головним чином на впливі на сукупний попит та пропозицію. Світове економічне зростання не досягне рівня останніх років у найближчий час, оскільки необхідне масове перебалансування платіжного балансу. Одночасно умови кредитування залишаються обмежувальними, незважаючи на покращення ліквідності на грошових ринках та масовий випуск облігацій. Посилення фінансових умов впливає на економічне зростання країн, а слабка економічна діяльність призвела до збільшення банкрутств. Серйозні негативні наслідки криза має особливо для економік, орієнтованих на експорт. Багато економік, що розвиваються, не були готові впоратись із структурним шоком від низького попиту на експорт. В сучасних реаліях можна помітити як COVID-19 вплинув на експортоорієнтовані країни та змусив їх адаптуватись до сучасних викликів. На прикладі Китаю можна побачити, як призупинили

свою діяльність багато заводів та компаній, що збільшило безробіття та вплинуло на експорт країни. Пандемія матиме короткострокові та довгострокові наслідки, що вимагають від політиків зосередження уваги не лише на короткотермінових викликах, а й вирішенні довгострокових наслідків кризи для забезпечення стійкого відновлення. Це вимагає посилення зусиль щодо трансформації виробничих та експортних структур у країнах, що розвиваються, для формування стійкості до майбутніх потрясінь та створення хороших умов для стійкого зростання та розвитку. Для цього також потрібні достатні людські, фінансові та технологічні ресурси. Зменшення наслідків кризи, пов'язаних з бідністю, вимагає прийняття універсальної політики соціального захисту в країнах, що розвиваються, щоб допомогти пом'якшити наслідки та дати можливість суспільству краще одужати. Це також вимагає нарощування виробничого потенціалу шляхом, наприклад, посиленої підтримки мікропідприємств та МСП, щоб сприяти збільшенню їх спроможності створювати гідні робочі місця. Пандемія створила значні втрати робочих місць та доходів, що призвело до негативних наслідків для мікропідприємств та малого та середнього бізнесу та зусиль із зменшення бідності. У цьому контексті державна політика підтримки малих та середніх бізнесів повинна бути посилена в країнах, що розвиваються, зокрема в країнах з низьким рівнем доходу. Світовий економічний розвиток на сьогодні перебуває у фазі кризи. Це пояснюється різким скороченням обсягів виробництва країн, зростанням безробіття населення, а також зниження загального рівня життя, потрясінням кредитної та фінансової системи, а також масовим банкрутством підприємств малого та середнього бізнесу. Переконфігурація міжнародних виробничих мереж, поглиблення цифрових розбіжностей та зростаюче визнання міркувань щодо сталого розвитку, які вже проводились до кризи, набудуть ще більшого значення для відновлення. Для кращого одужання ці поточні тенденції потребуватимуть узгодженої політичної уваги та більш тісного міжнародного співробітництва для прийняття інвестиційної політики, наукової, технологічної та інноваційної політики, стратегій цифровізації та сприяння торгівлі для виявлення та інтеграції.

Список використаних джерел:

1. Світовий фінансовий цикл, грошово-кредитна політика в малих, відкритих економіках. – Бауер, Григорій; Пасріча, Гурнайн; Секкель, Родріго; Терадзіма, Яз . 2016 рік. URL: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/148145/1/865583625.pdf>
2. Глобальна криза та циклічна теорія. Джордж ХАРАЛАМБІ. URL: <http://store.ectap.ro/articole/664.pdf>
3. Проблема виявлення економічних криз та закономірності їх функціонування – В. І. Сідоров, к.е.н, професор Г. В. Ревякін. Т. 1. Випуск 3. URL: <http://international-relations-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/e645fe2811704eb47d300c0d0c04e41c.pdf>